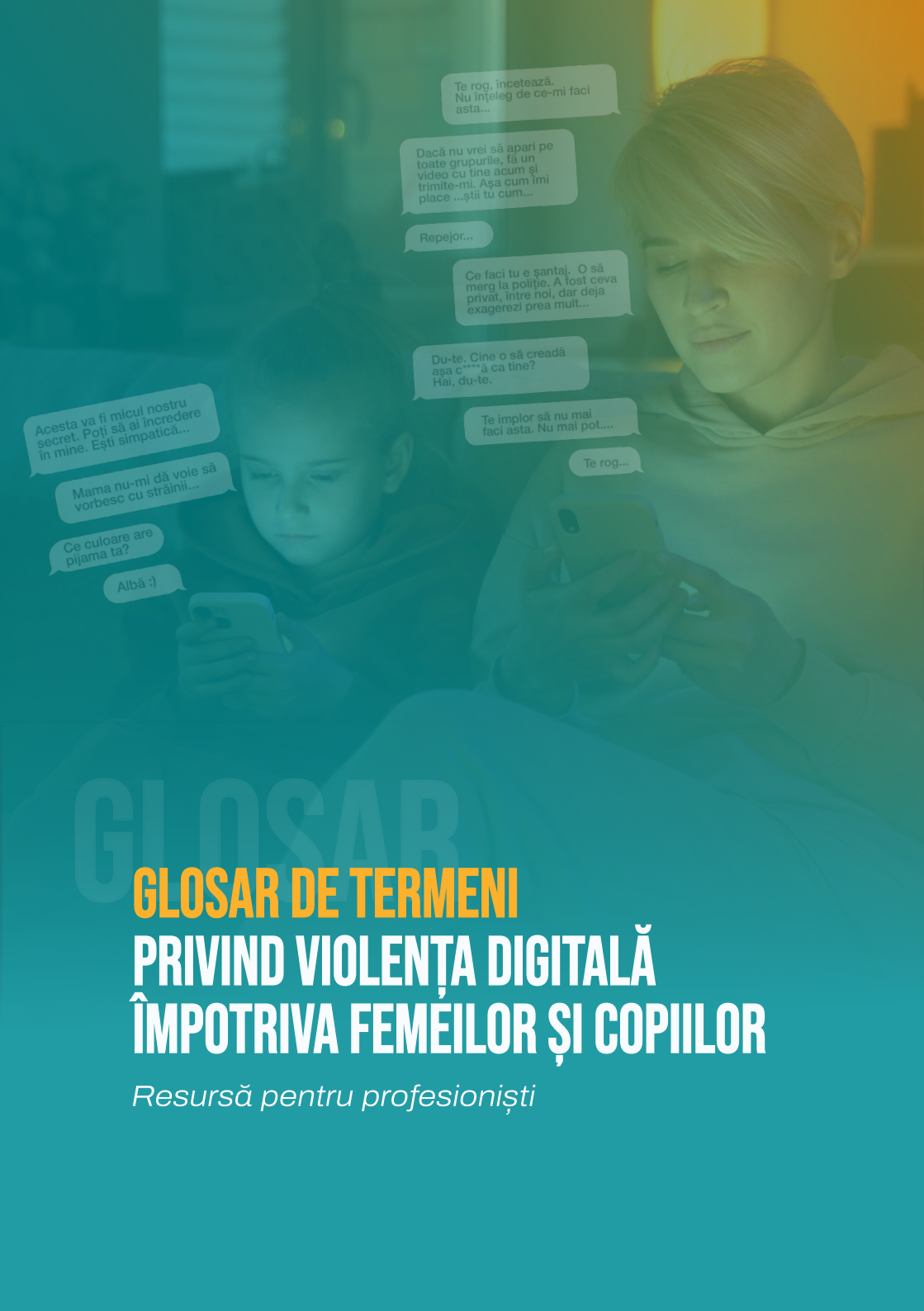

Te rog, încetează.
Nu înțeleg de ce-mi faci
asta...

Dacă nu vrei să apari pe
toate grupurile, fă un
video cu tine acum și
trimite-mi. Așa cum îți
place ...știi tu cum...

Repejor...

Ce faci tu e șantaj. O să
merg la poliție. A fost ceva
privat, între noi, dar deja
exagerezi prea mult...

Du-te. Cine o să creadă
așa c***ă ca tine?
Hai, du-te.

Te implor să nu mai
faci asta. Nu mai pot....

Te rog...

Acesta va fi micul nostru
secret. Poți să ai încredere
în mine. Ești simpatică...

Mama nu-mi dă voie să
vorbesc cu străinii...

Ce culoare are
pijama ta?

Albă :)

GLOSAR

GLOSAR DE TERMENI

PRIVIND VIOLENȚA DIGITALĂ ÎMPOTRIVA FEMEILOR ȘI COPIILOR

Resursă pentru profesioniști

GLOSAR DE TERMENI PRIVIND VIOLENȚA DIGITALĂ ÎMPOTRIVA FEMEILOR ȘI COPIILOR

Acest Glosar este destinat specialiștilor în domeniul prevenirii și combaterii violenței în bază de gen și violenței împotriva copiilor, precum și altor specialiști interesați de subiectul violenței digitale împotriva femeilor și copiilor.

Acest produs a fost elaborat de Centrul Internațional „La Strada” în cadrul Programului comun al Fondului ONU pentru Populație și UNICEF, „Rupe cercul violenței împotriva femeilor și copiilor”, cu susținerea financiară a Marii Britanii.

Chișinău, 2025

Centrul Internațional „La Strada”

Chișinău, MD-2012, C.P. 259

Republica Moldova,

Telefon: +373 (0) 22 23 49 06

Web: www.lastrada.md

E-mail: office@lastrada.md

CUPRINSUL GLOSARULUI

Introducere → 03-05

Termeni cheie → 06-07

Particularitățile violenței online împotriva femeilor și fetelor → 08-11

Aspecte ce vizează terminologia în cazuri de violență online → 11-12

Forme de violență online împotriva femeilor și fetelor → 13-42

Categoria 1: Hărțuirea cibernetică → 14-15

Bullying cibernetic → 15

Flaming → 16

Trolling → 17-19

Discursul de ură bazat pe gen → 19-20

Categoria 2: Distribuirea neconsensuală a imaginilor intime → 21-22

Cyberflashing → 22-23

Upskirting → 23-25

Downblousing → 25-26

Categoria 3: Încălcarea inviolabilității vieții private → 26-27

Urmărirea online (cyberstalking) → 27-29

Extorcarea sexuală → 29-30

Doxing → 30-31

Categoria 4: Violența digitală împotriva copiilor → 32-33

Abuzul sexual online → 33-34

Exploatarea sexuală online → 34-35

Grooming online → 35-37

Exploatarea sexuală online prin MASC → 37-38

Sexting → 39-40

Abuzul sexual online transmis în direct (live) → 40-42

Glosar de terminologie în cazuri de violență digitală → 43-51

Listă de resurse → 52-53

INTRODUCERE ȘI TERMENI CHEIE

INTRODUCERE

În ultimii ani, dezvoltarea accelerată a internetului și a platformelor digitale a favorizat apariția unor forme noi și tot mai agresive de violență împotriva femeilor și copiilor. Anonimatul perceput în mediul online, lipsa unor consecințe imediate și efectul de dezinhibare digitală contribuie la multiplicarea comportamentelor abuzive, uneori greu de sancționat.

Femeile, în special, sunt ținta frecventă a atacurilor cu caracter sexist, misogin sau sexual, inclusiv în spațiul virtual. Aceste atacuri pot începe online, dar escaladează adesea în violență în viața reală. Noile tehnologii au creat contexte favorabile pentru perpetuarea violenței bazate pe gen, adâncind și mai mult inegalitățile existente și împiedicând victimele să-și exercite pe deplin drepturile fundamentale.

Un obstacol major în recunoașterea și abordarea eficientă a violenței digitale îl constituie lipsa unui limbaj comun. Termenii utilizați în documente internaționale variază: „violență online”, „violență digitală”, „cyberviolență” sau „violență facilitată de tehnologie” (Technology-Facilitated Gender-Based Violence – TFGVB). Dintre aceștia, termenul „violență digitală împotriva femeilor” este considerat accesibil și incluziv, fiind totodată cel mai ușor de utilizat în contexte educaționale și de prevenire.

DE CE ACEST GLOSAR?

Acest glosar își propune să ofere un cadru clar și coerent de înțelegere a formelor de violență digitală, cu accent pe impactul asupra femeilor și copiilor. El reunește definiții, exemple și explicații extrase din cele mai recente recomandări ale instituțiilor internaționale relevante – cum ar fi Consiliul Europei (GREVIO, Comitetul Lanzarote), Raportorii Speciali ai ONU sau UNFPA.

Glosarul are un scop educativ și de conștientizare. Nu urmărește să ofere definiții juridice exhaustive, ci să sprijine profesioniștii din domeniul social, juridic și educațional în identificarea și înțelegerea fenomenului. Printr-o prezentare clară a termenilor, se facilitează recunoașterea formelor de abuz digital și se contribuie la dezvoltarea de intervenții mai eficiente, adaptate contextului.

IMPORTANT DE REȚINUT!

Violența digitală nu este un fenomen izolat, ci o extensie a violenței din viața offline. Poate începe în mediul online și continua în spațiul fizic – sau invers. În acest sens, înțelegerea conexiunii dintre online și offline este esențială pentru combaterea eficientă a violenței bazate pe gen.

Glosarul de față include atât formele frecvent întâlnite de violență digitală împotriva femeilor și fetelor, cât și forme specifice de abuz îndreptate împotriva copiilor (fete și băieți), reflectând complexitatea fenomenului.

**VIOLENȚA DIGITALĂ
POATE ÎNCEPE
ÎN SPAȚIUL ONLINE
ȘI CONTINUA ÎN
CEL OFFLINE.
SAU INVERS.**

TERMENI CHEIE

Înțelegerea corectă a fenomenului violenței digitale împotriva femeilor și copiilor necesită clarificarea unor termeni fundamentali. Acești termeni reflectă nu doar noile forme de abuz facilitate de tehnologie, ci și concepte fundamentale din domeniul drepturilor omului, egalității de gen și protecției copilului. Totuși, lipsa unei terminologii unificate a creat confuzii conceptuale și a îngreunat atât identificarea, cât și răspunsul eficient din partea instituțiilor.

Glosarul de față utilizează termeni aliniați cu standardele internaționale promovate de organizații precum Națiunile Unite, Consiliul Europei, Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE) și rețele globale de advocacy împotriva violenței în bază de gen. Acești termeni contribuie la crearea unui limbaj comun, necesar pentru prevenirea, recunoașterea și combaterea formelor emergente de violență facilitate de tehnologie.

De asemenea, definițiile de mai jos sunt formulate într-un limbaj comun, în scopuri educaționale și de advocacy. Ele nu echivalează cu definițiile juridice prevăzute în legislațiile naționale, dar sunt aliniate cu standardele internaționale în materie de drepturile omului și egalitate de gen.

Violența împotriva femeilor

Orice act de violență bazată pe gen care are ca rezultat sau este susceptibil să producă vătămări sau suferințe fizice, sexuale, psihologice ori economice femeilor.

Aceasta poate include amenințări, constrângeri sau priveri arbitrară de libertate, indiferent dacă are loc în viața publică sau privată. Este recunoscută drept o formă de discriminare și o încălcare a drepturilor fundamentale ale omului.

Violența în bază de gen împotriva femeilor

Formă de violență îndreptată împotriva unei femei pentru că este femeie sau care afectează femeile în mod disproporționat. Se manifestă în contexte interpersonale, instituționale, culturale sau digitale și are la bază inegalități istorice de putere și roluri de gen.

Genul

Construcție socială care reflectă rolurile, comportamentele, așteptările și atribuțiile pe care o societate le consideră adecvate pentru femei, bărbați și alte identități de gen. Se diferențiază de sexul biologic și influențează profund experiențele de violență.

Violența digitală împotriva femeilor

Orice act de violență în bază de gen, comis, facilitat sau amplificat prin intermediul tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC), care are ca scop sau efect vătămarea fizică, psihologică, sexuală sau economică a unei femei. Termenul este preferat în acest glosar pentru a reflecta atât contextul digital, cât și caracterul sistemic al violenței.

Violența online împotriva femeilor

Termen sinonim cu „violența digitală”, folosit frecvent în discursul public. Este mai accesibil, dar poate fi uneori înțeles restrictiv, ca referindu-se doar la rețelele sociale sau spațiul online vizibil. Include orice act de violență de gen comis prin internet, platforme de comunicare sau dispozitive digitale.

Violența în bază de gen facilitată de tehnologie

Termen internațional utilizat de organizațiile ONU pentru a desemna violența de gen comisă, facilitată sau agravată de utilizarea tehnologiei. Include hărțuirea online, urmărirea digitală, distribuirea imaginilor intime neconsensuale, amenințările, deepfake-urile și alte forme emergente de abuz.

**PARTICULARITĂȚILE
VIOLENȚEI ONLINE
ÎMPOTRIVA FEMEILOR
ȘI FETELOR**

Violența online împotriva femeilor și fetelor este un fenomen care afectează inviolabilitatea vieții personale și siguranța acestora în spațiul virtual. Studiile în domeniul indică despre faptul că femeile sunt afectate disproporționat de diferite forme de violență, comparativ cu bărbații.

Violența online împotriva femeilor poate include elemente de sexism, rasism, prejudecăți religioase, homofobie și transfobie, intențiile și motivațiile ce generează violență online fiind diferite în fiecare caz. Motivațiile cele mai frecvente în cazuri de violență online împotriva femeilor sunt intenția agresorilor de a expune o persoană la umilire, frică, răzbunare, constrângere.

Principalii factori care diferențiază violența online de alte forme de violență sunt:

- ✓ **Anonimitatea** – *persoana abuzivă poate rămâne necunoscută pentru victimă;*
- ✓ **Realizarea acțiunilor la distanță** – *abuzul poate fi comis fără contact fizic cu victima, de oriunde;*
- ✓ **Caracterul automat** – *acțiunile abuzive comise cu utilizarea tehnologiilor necesită mai puțin timp și efort pentru realizarea lor;*
- ✓ **Accesibilitatea** – *varietatea și accesibilitatea tehnologiilor le face ușor de utilizat de către agresori;*
- ✓ **Impunitatea** – *abuzatorii pot adesea scăpa de pedeapsă sau ar putea să nu fie atrași la răspundere pentru acțiunile comise în mediul online;*
- ✓ **Caracterul de propagare și perpetuitate** – *textele și imaginile pot fi multiplicat și pot fi accesate pentru o perioadă lungă de timp sau pentru o perioadă nedeterminată.*

Și pe de altă parte, există un alt factor ce vizează direct femeile și fetele care în multe cazuri nu vorbesc sau/și nu raportează astfel de situații.

De obicei, acest lucru se întâmplă din cauza că:

- ✓ **Nu cunosc** că ceea ce li se întâmplă este un grav atac la intimitate, viață personală, libertate de manifestare, confidențialitate sau siguranță emoțională, fizică, sexuală.
- ✓ **Simt rușine**, vină, frustrare, frică, neîncredere de a vorbi sau de a cere ajutor.
- ✓ **Se simt vulnerabile** în fața persoanei agresoare care le amenință sau amenință la viața și integritatea persoanelor apropiate.
- ✓ **Cred că vor anticipa escaladarea situației** dacă nu vor povesti sau cere ajutor.
- ✓ **Nu sunt informate** referitor la ceea ce ar putea face.

Continuum violenței online – offline: noi forme ale aceleiași violențe

CONTINUUM VIOLENȚEI ONLINE - OFFLINE: NOI FORME ALE ACELEIAȘI VIOLENȚE

Violența online nu ar trebui considerată ca o formă separată de violență, dar este o reprezentare continuă și interconectată a violenței pe care femeile o trăiesc în offline. Așadar, în contextul actual, când activitatea în spațiul virtual este interconectată cu cea de zi cu zi, violența împotriva femeilor a ajuns să fie o extensie a evenimentelor însoțite de violență din viața de zi cu zi a femeilor și fetelor.

Odată cu dezvoltarea tehnologiilor, apar noi forme de sexism și misoginie, care pot fi inițiate în online și continua în offline sau viceversa. Violența împotriva femeilor poate începe de exemplu, ca hărțuire sexuală, pe străzile publice, ca agresiune fizică comisă de partenerul intim și se poate transfera în online, de exemplu continuând cu amenințări privind distribuirea imaginilor intime sau neconsensuale ale femeii. Ori, violența

poate începe pe rețele de socializare, prin hărțuire online sau extorcare sexuală, și poate continua cu comiterea unui viol sau altor acțiuni cu caracter sexual în mediul offline.

În multe cazuri, violența în bază de gen e intensificată în mediul virtual din cauza anonimatului, posibilității de a comite abuzul de oriunde, precum și posibilitatea de răspândire rapidă a conținuturilor în online.

Toate formele de violență în bază de gen față de femei au în comun același lucru: sunt forme de constrângere, abuz, agresivitate comisă cu scopul de a controla, limita sau constrânge o femeie, a-i reduce din statut, oportunități și de a facilita și consolida privilegii bărbaților.

FEMEILE SUNT AFECTATE DISPROPORȚIONAT DE DIFERITE FORME DE VIOLENȚĂ, COMPARATIV CU BĂRBAȚII.

ASPECTE CE VIZEAZĂ TERMINOLOGIA ÎN CAZURI DE VIOLENȚĂ ONLINE

Violența împotriva femeilor reprezintă o formă de discriminare și o încălcare a drepturilor fundamentale ale omului, conform Convenției pentru Eliminarea Tuturor Formelor de Discriminare

și altor instrumente internaționale și regionale. Aceasta include violența bazată pe gen, adică actele de violență îndreptate împotriva femeilor exclusiv din cauza faptului că sunt femei, sau care afectează disproporționat femeile.

Articolul 1 din Declarația pentru Eliminarea Violenței împotriva Femeilor subliniază că violența împotriva femeilor include orice act de violență bazată pe gen care poate cauza sau poate conduce la daune fizice, sexuale sau psihologice, precum și suferință, inclusiv amenințări, coerciție sau privarea arbitrară de libertate, indiferent dacă aceste acte au loc în viața publică sau privată.

În ceea ce privește violența online împotriva femeilor, aceasta se referă la orice act de violență bazată pe gen care e comis cu utilizarea tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC), precum a telefoanelor mobile, internetului, rețelelor sociale sau e-mailului, îndreptate împotriva unei femei doar din cauza statutului ei de femeie sau care afectează femeile într-o măsură disproporționată.

În definițiile propuse ale formelor de violență, am prioritizat recomandările incluse în cele mai recente surse dezvoltate la acest subiect, lista cărora o puteți găsi în Anexa nr. 1.

VIOLENȚA ÎMPOTRIVA FEMEILOR REPREZINTĂ O FORMĂ DE DISCRIMINARE ȘI O ÎNCĂLCARE A DREPTURILOR OMULUI.

**FORME DE
VIOLENȚĂ ONLINE
ÎMPOTRIVA FEMEILOR
ȘI FETELOR**

Recomandările Comitetelor și instituțiilor internaționale delimitează mai multe forme ale violenței online împotriva femeilor și fetelor.

Din cauza evoluției rapide a tehnologiilor, inclusiv a inteligenței artificiale, domeniul violenței online, inclusiv formele violenței online sunt în continuă schimbare. Astfel, în prezent nu există categorii prestabilite ale violenței online, existând diverse abordări în clasificarea acestora.

Violența online față de femei include încălcări ale inviolabilității vieții personale, acțiuni de urmărire, hărțuire, discurs de ură în bază de gen, distribuirea conținutului personal fără acordul persoanei, abuz sexual bazat pe imagini, hacking, furt de identitate, violență directă.

În cele ce urmează, vor fi definite principalele forme și categorii de violență online comise împotriva femeilor și fetelor.

Deși au un nivel de gravitate diferit, nu implică neapărat o soluție juridică penală, ci pot fi abordate prin măsuri de prevenire, educaționale sau alte măsuri de protecție.

CATEGORIA 1

HĂRȚUIREA CIBERNETICĂ

Hărțuirea cibernetică este cea mai predominantă formă de violență online și presupune un comportament persistent și repetat direcționat împotriva unei persoane, care are scopul de a provoca o suferință emoțională severă și, adesea, amenințare cu violența fizică.

Hărțuirea cibernetică poate fi comisă printr-un șir de acțiuni precum:

- ✓ **Expedierea mesajelor** nedorite cu conținut sexual explicit prin e-mailuri sau mesaje;
- ✓ **Avansuri ofensatoare** pe rețelele de socializare și alte platforme;
- ✓ **Amenințări** cu violența fizică sau sexuală;
- ✓ **Discursuri de ură**, adică limbaj care denigrează, insultă, amenință sau vizează o persoană pe baza identității sale de gen sau altor trăsături (precum orientarea sexuală sau dizabilitatea).

Bullying cibernetic 🔍

Bullying-ul cibernetic reprezintă o formă de abuz specifică adolescenților și tinerilor adulți și presupune o conduită persistentă și repetată orientată împotriva unei persoane, cu scopul de a cauza suferință emoțională severă și adesea o frică de vătămare fizică. Apare cu scopul de a încălca demnitatea acelei persoane și poate include solicitări adresate victimei de favoruri sexuale sau orice cerere nedorită, cu scopul de a crea un mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator pentru victimă.

BULLYING-UL CIBERNETIC

reprezintă orice formă de presiune, agresiune, hărțuire, șantaj, insultă, denigrare, defăimare, furt de identitate, realizată în mod repetat prin intermediul tehnologiilor informaționale și de comunicare din cauza criteriilor de gen și altor factori (rasă, dizabilitate, orientare sexuală), scopul căreia este de a izola, ataca, a lua în derâdere un copil sau un grup de copii. Aceste acțiuni pot începe online și continua offline, pot începe offline și continua online, pot fi comise de către o persoană sau un grup de persoane necunoscut victimei ori pot fi comise de către o persoană sau un grup de persoane cunoscut victimei.

Flaming-ul este o formă de comunicare online „agresivă, ostilă, cu un limbaj plin de vulgarități”, care se caracterizează prin „insulte” sau semne cu o conotație negativă cum ar fi litere mari și semne de exclamare”. Aceasta presupune folosirea deliberată a înjurăturilor sau a unui limbaj ofensator pentru a exprima afirmații emoțional încărcate sau contrare, de obicei pentru a stârni un răspuns din partea unui alt utilizator online. Acest termen apare cel mai frecvent în lucrări academice, unde este adesea considerat un termen general pentru trolling, bullying-ul cibernetic și hărțuirea cibernetică.

Există puține mențiuni ale flaming-ului în politicile sau legile naționale. Acesta tinde să apară în contextul discuțiilor online despre subiecte controversate (de exemplu, de natură politică, socială, culturală sau religioasă). Poate avea natură misoginistă și este adesea îndreptat împotriva femeilor cu amenințări și/sau fantezii de viol sau alte forme de violență sexuală.

FLAMING-UL

este un comportament online în care o persoană publică mesaje sau comentarii extrem de provocatoare, adesea pline de insulte sau atacuri, cu scopul de a stârni reacții emoționale puternice sau conflicte. Deși nu toate comportamentele de trolling sunt flaming, acesta din urmă este o formă mai intensă de trolling, caracterizată printr-un comportament agresiv sau furios, care poate duce la escaladarea unei dispute online. A face afirmații emoționale sau contrare cu un scop instrumental înseamnă să folosești un discurs sau declarații care sunt încărcate emoțional sau care contrazic alte puncte de vedere, dar cu intenția de a influența sau manipula o situație sau percepție. Aceste afirmații pot fi folosite pentru a atrage atenția asupra unei teme, pentru a provoca o reacție emoțională, sau pentru a încuraja un anumit comportament sau acțiune, de obicei în scopuri strategice, politice sau de manipulare.

Trolling-ul este un comportament online prin care o persoană postează sau comentează intenționat pentru a „provoca” reacții, adică pentru a stârni deliberat un conflict sau o reacție emoțională. De obicei, aceștia nu sunt de acord cu opiniile unei persoane sau ale unui grup și încearcă să-i discrediteze, umilească sau să-i pedepsească. Acest comportament poate include și discursul instigator la ură – atacuri personale care vizează pe cineva din cauza rasei, culturii, religiei, genului, orientării sexuale sau dizabilității.

Trollii pot încuraja, de asemenea, mentalitatea de „grup”, determinând și alte persoane să se alăture atacului, ceea ce duce la o amplificare colectivă a comportamentului abuziv.

Adesea, trollii folosesc un nume fals sau rămân anonimi, ceea ce le permite să facă afirmații fără a-și asuma responsabilitatea. Acest anonim le oferă un sentiment de putere și îi face mai puțin precauți decât ar fi într-o interacțiune față în față. Acest aspect îngreunează identificarea persoanei care a postat sau comentat mesajul ofensator.

În plus, trollii tind să minimizeze impactul comportamentului lor, susținând că persoana vizată reacționează exagerat. Pot spune că „a fost doar o glumă” sau că victima „trebuie să fie mai rezistentă”. Acest tip de reacții poate face ca persoana vizată să se simtă și mai rău.

Este adesea cunoscută drept o formă de hărțuire cibernetică, ce poate presupune implicarea altor persoane în discuții despre unele subiecte în mediul online. Aceasta presupune publicarea unor materiale în număr mare, inclusiv a unor mesaje cu caracter agresiv. Trolling-ul deseori are loc pe platformă online unde sunt încurajate discuțiile. Termenul de gendertrolling este utilizat pentru a se referi la insulte bazate

pe gen, limbaj licențios, amenințări cu moartea sau violul, realizate de un grup coordonat de trolli pentru a umili femeile, în special pe acelea care își exprimă opiniile în spațiul online.

În cazurile de „trolling”, făptuitorii de obicei sunt persoane anonime, necunoscute victimei. Gendertrolling este un termen utilizat pentru a se referi la insulte, limbaj lincențios, amenințări cu comiterea violenței fizice sau de natură sexuală, cu scop de a umili femeile, în special femeile care își exprimă opiniile în mediul online.

În literatura de specialitate nu există un consens cu privire la ceea ce constituie trolling-ul. Majoritatea studiilor confirmă că trolling-ul este realizat cu intenții dăunătoare. Unele studii sugerează că trolling-ul ar putea fi considerat o formă de cyberbullying atunci când include amenințări care ar putea dăuna victimei, iar altele clasifică trolling-ul drept un tip de bullying online, de obicei realizat anonim. Trolling-ul de obicei nu are o intenție specifică, ceea ce îl face diferit de cyberbullying.

Trolling-ul constă în postarea de mesaje, încărcarea de imagini sau videoclipuri și crearea de hashtaguri cu scopul de a deranja, provoca sau incita la violență împotriva femeilor și fetelor.

Mai multe cercetări subliniază că trolling-ul poate include trăsături precum agresivitatea, înșelăciunea și perturbarea unei comunități sau conversații online.

În unele cercetări, trolling-ul este descris ca o formă de comportament antisocial online, având un impact negativ asupra celor implicați, dar fără o motivație personală clară, precum răzbunarea sau obținerea unor câștiguri personale. Trolling-ul este, prin urmare, un fenomen mai complex și poate varia de la o distracție nevinovată până la o formă toxică de comportament online cu scopuri distrugătoare.

TROLLING-UL

constă în postarea de mesaje, încărcarea de imagini sau videoclipuri și crearea de hashtaguri cu scopul de a deranja, provoca sau incita la violență împotriva femeilor și fetelor. Mai multe cercetări subliniază că trolling-ul poate include trăsături precum agresivitatea, înșelăciunea și perturbarea unei comunități sau conversații online. În unele cercetări, trolling-ul este descris ca o formă de comportament antisocial online, având un impact negativ asupra celor implicați, dar fără o motivație personală clară, precum răzbunarea sau obținerea unor câștiguri personale. Trolling-ul este, prin urmare, un fenomen mai complex și poate varia de la o distracție nevinovată până la o formă toxică de comportament online cu scopuri distrugătoare.

Discursul de ură bazat pe gen

Discursul online de ură este un termen umbrelă folosit frecvent pentru a descrie orice formă de calomnie sau remarci ofensatoare îndreptate către un alt utilizator folosind tehnologia informației și comunicațiilor (TIC), inclusiv pe platformele de socializare, aplicațiile de mesagerie și site-urile de discuții. Platformele de socializare online, în special, au demonstrat că extind mijloacele agresorilor de a trimite mesaje denigratoare către utilizatori cunoscuți sau necunoscuți.

Atacurile la adresa unei persoane sau unui grup sunt motivate, în mare parte, bazate pe una sau mai multe dintre trăsăturile lor personale, cum ar fi rasa, etnia, identitatea de gen, orientarea sexuală, naționalitatea sau religia.

Discursul de ură online e un termen larg care se referă la toate tipurile de comportament care implică publicul la violență sau ură îndreptată împotriva unui grup de persoane sau a unui membru al unui astfel de grup definit în baza criteriilor de rasă, culoare, religie, etnie, etc.

Discursul de ură online care vizează femeile implică de obicei comentarii sexualizate de obiectificare ori despre corpul femeilor, precum și comentarii degradante și amenințări cu violența, frecvent provenind din partea membrilor comunității. Definiția discursului de ură online din Codul de conduită al UE nu menționează genul, sexismul sau misogenia, concentrându-se în mare parte pe rasism și xenofobie.

DISCURSUL DE URĂ BAZAT PE GEN

este definit ca fiind conținut postat și distribuit prin mijloacele TIC, care:

- ✓ **este plin de ură față de femei și/sau fete din cauza genului lor sau din cauza unei combinații între gen și alți factori (de exemplu, rasă, vârstă, dizabilitate, sexualitate, etnie, naționalitate, religie sau profesie);**
- ✓ **răspândește, incită, promovează sau justifică ura pe baza genului sau din cauza unei combinații între gen și alți factori (de exemplu, rasă, vârstă, dizabilitate, sexualitate, etnie, naționalitate, religie sau profesie).**

Aceasta poate include și postarea și distribuirea prin mijloacele TIC de conținut violent care portretizează femeile și fetele ca obiecte sexuale sau ținte ale violenței. Acest conținut poate fi trimis în privat sau public și este adesea direcționat către femei care ocupă roluri vizibile public.

Actele pot:

- începe online și continua offline;
- începe offline și continua online;
- pot fi comise de o persoană necunoscută / un grup de persoane necunoscute victimei;
- pot fi comise de o persoană sau un grup de persoane cunoscute victimei.

CATEGORIA 2

DISTRIBUIREA NECONSENSUALĂ A IMAGINILOR INTIME

Abuzul cu imagini intime neconsensuale constă în crearea și/sau distribuirea fără consimțământ, de regulă în mediul online, a imaginilor sau videoclipurilor intime, private sau de natură sexuală. Aceste materiale pot fi obținute atât cu, cât și fără acordul persoanei care apare în ele. Termenul include, de asemenea, crearea și răspândirea de conținut fals sau deepfake, precum și alte forme de violență bazate pe imagini, cum ar fi voyeurismul digital și cyber flashing.

Aceste acțiuni sunt adesea denumite „pornografie de răzbunare”. Totuși, literatura de specialitate descurajează utilizarea acestui termen, deoarece asocierea abuzului cu imagini intime neconsensuale cu termenul „pornografie” poate sugera în mod eronat existența unui consimțământ sau a unei legitimități, ceea ce nu reflectă corect natura abuzului și gravitatea prejudiciilor cauzate victimelor.

Fenomenul poate fi perceput ca un continuum al abuzului sexual, alături de alte forme de violență sexuală, cum ar fi intimidarea, șantajul sexual, amenințările cu violență, care pot fi comise atât în mediul virtual, cât și offline. Această formă de violență sexuală afectează autonomia sexuală, identitatea și integritatea femeilor. Deși este mai frecvent comis online, abuzul cu imagini intime neconsensuale poate avea loc și offline, de exemplu, prin distribuirea neconsensuală a imaginilor intime în format tipărit.

Această formă de violență apare frecvent în relațiile de cuplu, fiind comisă, de obicei, de către un fost partener care produce imagini sau videoclipuri în timpul relației intime și

le folosește ulterior pentru a rușina și umili victima, având adesea ca scop răzbunarea pentru încheierea relației.

ABUZUL PRIN DISTRIBUIREA NECONSENSUALĂ A IMAGINILOR INTIME

- ✓ *implică distribuirea prin intermediul tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC) sau amenințarea cu distribuirea prin aceste mijloace a imaginilor/videoclipurilor intime sau private ale unei femei sau fete, fără consimțământul persoanei vizate.*
- ✓ *Imaginile/videoclipurile pot fi obținute fără consimțământ, manipulate fără consimțământ sau obținute cu consimțământ, dar distribuite fără consimțământ. Motivațiile frecvente includ sexualizarea victimei, provocarea de prejudicii victimei sau afectarea negativă a vieții acesteia.*

Aceste acțiuni pot:

- începe online și continua offline;
- începe offline și continua online;
- fi comise de o persoană necunoscută victimei;
- fi comise de o persoană care are sau a avut o relație (intimă) cu victima.

Cyberflashing 🔍

Cyberflashing-ul constă în trimiterea de imagini sexuale, nesolicitate prin intermediul aplicațiilor de întâlniri/dating sau de mesaje, texte sau utilizarea tehnologiilor Airdrop sau Bluetooth.

McGlynn și Johnson (2020) au introdus termenul de „cyberflashing” pentru a evidenția paralelele dintre trimiterea de imagini nesolicitate cu organe genitale masculine și

expunerea indecentă (cunoscută sub denumirea de „flashing”). În timp ce „flashing”-ul, adică bărbații care își expun organele genitale ca formă de exhibiționism (Oswald et al., 2019), poate descrie multe dintre situațiile în care tinerii primesc astfel de imagini nesolicitate, discuțiile din grupurile noastre de focus au relevat și mai multe exemple care depășesc acest context — de exemplu, colegi care trimit imagini nesolicitate cu organe genitale ca o formă de inițiere a unui schimb de imagini cu conținut sexual sau pentru a întări legăturile de prietenie („lad bonding”), cu scopul de a-și impresiona prietenii.

Cyberflashing – o altă formă de a hărțuire online cu caracter sexual și se întâmplă atunci când sunt expediate nesolicitat imagini reprezentând organe genitale.

CYBERFLASHING-UL

este distribuirea neconsensuală de imagini sau videoclipuri cu conținut sexual explicit prin intermediul tehnologiei. Această formă de violență sexuală online deseori este orientată împotriva femeilor pe aplicații de dating. Cu toate acestea, asta se poate întâmpla și în raport cu unii copii.

Cyberflashing este percepută ca o formă de exploatare sexuală care cauzează victimei impact emoțional puternic, determinând-o să se simtă vulnerabilă sau tulburată. De regulă, țintește persoane după criteriul de sex, gen sau orientare sexuală.

Upskirting

Upskirting-ul este o formă de abuz sexual bazat pe imagini, care implică realizarea unei fotografii sau a unui videoclip sub fusta sau hainele unei persoane, fără consimțământul acesteia.

De obicei, acest act se desfășoară în locuri publice, adesea

aglomerate, ceea ce face mai dificilă detectarea infractorului.

Persoana care comite acest act poate utiliza diverse dispozitive, precum telefoane mobile sau camere ascunse, pentru a captura imagini intime, fără ca victima să fie conștientă de ceea ce se întâmplă.

Upskirting-ul are o componentă de abuz de gen, deoarece este adesea direcționat către femei și fete, fiind un mod de a le obiectifica și de a le reduce la simple corpuri sexualizate.

Acest fenomen poate avea efecte devastatoare asupra victimelor, care pot experimenta umilință, anxietate, stres și chiar depresie, mai ales atunci când imaginile sunt distribuite pe internet sau în cercuri sociale, provocând un impact negativ asupra reputației și siguranței lor.

Fenomenul a început să capete mai multă atenție în ultimele decenii, iar multe țări au început să introducă legi specifice pentru a combate upskirting-ul.

De asemenea, acest abuz a fost subiectul unor campanii publice și a fost adus în atenția activiștilor, mass-media și legiuitorilor din diverse colțuri ale lumii.

Cu toate acestea, în multe locuri, legile existente nu sunt suficient de clare sau nu acoperă toate formele de abuz digital, ceea ce face ca acest fenomen să fie adesea greu de combătut.

Upskirting-ul este considerat o formă de violență sexuală și este o încălcare gravă a intimității și a dreptului unei persoane la demnitate și respect.

Acest fenomen subliniază un abuz de putere de gen, în care agresorii își exercită controlul asupra victimelor prin invadarea spațiului lor personal într-un mod umilitor și abuziv.

UPSKIRTING-UL

este actul de a realiza o fotografie sau un videoclip sub fusta sau hainele unei persoane, fără consimțământul acesteia, cu intenția de a obține satisfacție sexuală sau de a provoca umilire, stres sau alarmare. Este o formă de abuz sexual bazat pe imagini, care se desfășoară adesea în locuri publice aglomerate și vizează în mod frecvent femeile și fetele. Fenomenul reprezintă o încălcare gravă a intimității și drepturilor fundamentale ale victimei.

Downblousing

Downblousing-ul este un fenomen similar cu upskirting-ul, dar implică capturarea unei imagini sau a unui videoclip sub bluză, cămașă sau top al unei persoane, fără consimțământul acesteia, cu scopul de a obține satisfacție sexuală sau de a provoca umilință, stres sau disconfort. Acesta se referă la realizarea unor fotografii sau filme care vizează zone intime ale corpului unei persoane, de obicei într-un mod furtiv sau ascuns, fără ca victima să fie conștientă de acțiune.

Downblousing-ul se manifestă în principal în locuri publice, dar poate apărea și în alte contexte în care victimele nu sunt protejate. Această practică este adesea realizată cu ajutorul telefoanelor mobile sau al altor dispozitive care permit realizarea de imagini fără ca agresorul să fie observat.

La fel ca și în cazul upskirting-ului, downblousing-ul este o formă de abuz sexual bazat pe imagini care are un impact major asupra victimelor. Femeile sunt cele mai frecvent ținte ale acestui tip de comportament, iar efectele asupra acestora pot fi devastatoare. Victimele pot simți o pierdere a intimității, un sentiment de umilire și o vulnerabilitate crescută, mai ales dacă imaginile sunt distribuite în mod public sau pe rețelele sociale.

Acest fenomen reflectă un abuz de putere de gen, în care corpul unei femei este obiectificat și expus într-un mod nedorit și invaziv. Downblousing-ul subliniază lipsa de respect pentru autonomia și intimitatea femeilor și constituie o formă de violență sexuală care ar trebui reglementată și combătută. De asemenea, ca și în cazul upskirting-ului, există o presiune tot mai mare asupra legiuitorilor și autorităților pentru a introduce legislații clare și eficace care să combată acest tip de abuz.

În multe țări, downblousing-ul este considerat o încălcare a drepturilor fundamentale ale persoanelor și este sancționat în cadrul legilor care protejează intimitatea și demnitatea oamenilor. Totuși, în unele jurisdicții, există lacune legislative, ceea ce face ca această practică să fie mai greu de sancționat, motiv pentru care activiștii și organizațiile de protecție a drepturilor femeilor continuă să militeze pentru măsuri mai ferme și mai eficiente.

DOWNBLOUSING-UL

este actul de a face o fotografie sau un videoclip sub bluză, cămașă sau topul unei persoane, fără consimțământul acesteia, cu scopul de a obține satisfacție sexuală sau de a provoca umilire și stres. Este o formă de abuz sexual bazat pe imagini, care vizează în special femeile și poate avea loc în locuri publice, fiind o încălcare gravă a intimității și demnității victimei.

CATEGORIA 3

ÎNCĂLCAREA INVIOLABILITĂȚII VIEȚII PRIVATE

Multe forme de violență online reprezintă o încălcare

a inviolabilității vieții private. Aceasta poate presupune obținerea ilegală, furtul ori manipularea informațiilor private ale unei persoane, căutarea și distribuirea datelor personale („doxing”), sau așa acțiuni precum este „cyberstalking” sau „extorcarea sexuală”.

Urmărirea online (cyberstalking)

Cyberstalking-ul este o formă de urmărire realizată prin mijloace electronice sau digitale. Aceasta constă într-un comportament persistent și sistematic, caracterizat prin incidente repetate. Acțiunile de urmărire online pot fi desfășurate în diverse moduri, dar scopul comun al acestora este de a submina sentimentul de siguranță al victimei. Agresorii pot folosi informații personale despre victimă pentru a o amenința sau intimida, iar mesajele repetate și nedorite cu caracter ostil sau amenințător pot fi trimise constant. Această formă de violență online implică comportamente repetate și intruzive care pot provoca frică victimelor.

În cazurile de violență domestică, agresorii pot instala sisteme de monitorizare GPS pe vehiculele victimelor, pot implementa software de localizare pe telefoanele acestora și pot urmări obsesiv locațiile acestora prin intermediul rețelelor sociale (check-in-uri, fotografii sau alte actualizări).

Urmărirea în scop de hărțuire online, facilitată de tehnologie, denumită și cyberstalking, reprezintă un comportament amenințător ce constă în urmărirea repetată a unei persoane, implicarea într-o comunicare nedorită cu aceasta sau informarea victimei că este urmărită. Aceasta poate include urmărirea fizică a victimei, apariția la locul de muncă sau la activitățile sportive sau educaționale ale acesteia, precum și urmărirea acesteia în mediul virtual (camere de chat, site-uri de socializare etc.). Comunicarea nedorită implică urmărirea

constantă a victimei prin orice mijloace de comunicare disponibile, inclusiv prin instrumente de comunicare moderne și dispozitive TIC.

Aceste acțiuni sunt comise prin intermediul tehnologiilor informaționale și de comunicare pentru a hărțui, intimida, persecuta, spiona sau iniția unele comunicări sau contacte nedorite, angajându-se în comportamente dăunătoare care fac ca victima să se simtă amenințată, stresată sau nesigură în orice fel.

Urmărirea online poate include următoarele acțiuni:

- ✓ **Expedierea** e-mailurilor, mesajelor text sau unor mesaje instant care sunt ofensatoare sau amenințătoare;
- ✓ **Urmărirea**, vizualizarea paginilor, spionarea unei persoane prin intermediul tehnologiilor;
- ✓ **Publicarea** unor comentarii jignitoare în adresa unei persoane în online;
- ✓ **Distribuirea** unor imagini intime sau a videourilor unei persoane în internet.

URMĂRIREA ONLINE (CYBERSTALKING-UL)

Împotriva femeilor și fetelor presupune acte intenționate și repetate îndreptate împotriva acestora din cauza genului lor sau din cauza unei combinații de factori precum genul și altele (de exemplu, rasă, vârstă, dizabilitate, sexualitate, profesie sau convingeri). Acesta se comite prin utilizarea mijloacelor TIC, cu scopul de a hărțui, intimida, persecuta, spiona sau stabili comunicări sau contacte nedorite, implicând comportamente dăunătoare care fac victima să se simtă amenințată, deranjată sau nesigură în orice mod.

Actele pot:

- să înceapă online și să continue offline;
- să înceapă offline și să continue online;
- să fie comise de o persoană necunoscută victimei;
- să fie comise de cineva cunoscut victimei sau care se află/ se afla într-o relație intimă cu victima.

Extorcarea sexuală

Extorcarea sexuală reprezintă amenințarea cu răspândirea de imagini sau alte reprezentări cu caracter sexual ale unei persoane, în schimbul unor beneficii de ordin material (bunuri, dreptul asupra acestora, dreptul de a săvârși unele acțiuni cu caracter patrimonial) sau solicitări de natură sexuală (de a transmite alte reprezentări cu caracter sexual, de a întreține acte sexuale cu făptuitorul, etc.).

Motivația agresorului poate fi răzbunarea, umilirea sau câștigul financiar. De obicei, această formă de violență este comisă de către un fost partener al victimei imaginile căreia sunt postate pe rețele de socializare sau conținut pentru adulți. Conținut cu care victima e amenințată că ar putea fi distribuite implică imagini private și video, care ar fi putut fi expediate partenerului, însă fără a aproba distribuirea acestora.

Extorcarea sexuală este o formă de exploatare sexuală și corupție prin constrângere, reprezentativă pentru cazurile în care persoanele sunt solicitate să realizeze unele favoruri sexuale în schimbul îndeplinirii unei funcții.

În aceste cazuri, persoana aflată într-o poziție de decizie sau cu autoritate abuzează de puterea și poziția sa pentru a obține, prin șantaj, o activitate sexuală nedorită din partea altei persoane, în schimbul unui serviciu, bun, acces la o resursă pe care o gestionează, conduce sau asupra căreia

ia decizii. Acest fenomen mai este cunoscut în literatura de specialitate ca și „sex transacțional”, „hărțuire sexuală”, „servicii de natură sexuală”.

EXTORCAREA SEXUALĂ

se referă la utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicație pentru a șantaja o victimă prin amenințarea cu dezvăluirea imaginilor sale intime, cu scopul de a o constrânge să trimită alte fotografii și materiale video sau să participe la acte sexuale.

Termenul este utilizat atât în contextul exploatării sexuale pentru obținerea accesului la anumite funcții, cât și în contexte relaționale, când motivația agresorului poate fi răzbunarea, umilirea sau câștigul financiar. În astfel de cazuri, exploatarea nu presupune neapărat abuzul de putere sau de poziția socială a persoanei.

Doxing

Termenul „Doxing” se referă la publicarea informațiilor private identificabile despre o persoană fără consimțământ, cu intenția de a expune femeia în „lumea reală” pentru hărțuire și/sau alte scopuri.

Aceasta include situațiile în care informațiile și datele personale recuperate de către un agresor sunt făcute publice cu intenție negativă, încălcându-se clar dreptul la intimitate.

Doxing-ul (sau doxxing-ul) este o formă de hărțuire online care constă în căutarea și distribuirea de informații private pe internet cu scopul de a expune public și a umili persoana vizată. Acest tip de abuz este adesea însoțit de alte forme de hărțuire, cum ar fi distribuirea neconsensuală a imaginilor intime.

Fiind o formă de hărțuire, doxing-ul afectează în mod

disproporționat femeile, în special pe cele din grupuri minoritare.

Cercetătorii au identificat mai multe forme de manifestare a doxing-ului, inclusiv dezvăluirea identității reale a unei persoane care preferă să rămână anonimă, publicarea de informații personale și private care permit localizarea fizică a acesteia, precum și distribuirea de date menite să compromită reputația cuiva, provocând rușine și umilire publică.

Consecințele doxing-ului pot fi extrem de grave, ducând la primirea unui număr mare de mesaje abuzive și apeluri telefonice amenințătoare, iar în unele cazuri, victimele pot fi expuse riscului de violență fizică.

Un exemplu relevant este publicarea de imagini sau videoclipuri cu conținut sexual explicit pe site-uri specializate în anunțuri despre prostituție, împreună cu informații private, cum ar fi adresa de domiciliu a unei femei.

Astfel de acțiuni nu doar că afectează grav viața personală a victimei, dar pot genera un climat de frică și nesiguranță profundă.

DOXING-UL

se referă la cercetarea și publicarea online a informațiilor private despre o persoană, cu scopul de a o expune public și de a o face de rușine. Aceste informații pot include date personale precum numele complet, adresa de domiciliu, numărul de telefon, adresa de e-mail, informații financiare sau detalii despre familie și locul de muncă.

Scopul doxing-ului este adesea de a intimida, hărțui sau amenința persoana vizată, expunând-o riscurilor de abuz atât online, cât și offline. Acțiunile pot fi motivate de răzbunare, ură, activism extrem sau chiar pentru divertismentul agresorului.

CATEGORIA 4

VIOLENȚA DIGITALĂ ÎMPOTRIVA COPIILOR

Conform Comentariului General nr. 13 (2011) al Comitetului pentru Drepturile Copilului, prin „violență” se înțelege orice formă de violență fizică sau mentală, vătămare sau abuz, neglijare sau tratament neglijent, maltratare sau exploatare, inclusiv abuzurile sexuale, astfel cum sunt enumerate la articolul 19, paragraful 1 din Convenție.

Violența prin intermediul tehnologiilor informației și comunicațiilor este clasificată în trei categorii, în funcție de rolul copilului în mediul online:

- ✓ **forme de violență** care decurg din calitatea copilului de destinatar de informații, asociate riscurilor de conținut;
- ✓ **forme de violență** care apar din interacțiunea copilului cu alte persoane prin intermediul TIC, asociate riscurilor de contact;
- ✓ **forme de violență** care rezultă din comportamentul activ al copilului în mediul online, asociate riscurilor de conduită.

În calitate de destinatari de informații, copiii pot fi expuși la reclame, spam, sponsorizări, informații personale, precum și la conținut agresiv, potențial dăunător, rasist, pornografic, nedorit și/sau înșelător.

În calitate de utilizatori care interacționează cu alții prin intermediul TIC, copiii pot fi hărțuiți, agresați, urmăriți și/sau constrânși, manipulați sau convinși să se întâlnească offline cu persoane necunoscute, fiind astfel „pregătiți” pentru implicarea în activități sexuale și/sau pentru a furniza informații personale.

În calitate de actori, copiii pot deveni implicați în hărțuirea sau agresarea altora, pot juca jocuri care le afectează negativ dezvoltarea psihologică, pot crea și distribui materiale sexuale inadecvate, pot furniza informații sau sfaturi înșelătoare și/sau pot fi implicați în activități precum descărcarea ilegală, hacking, jocuri de noroc, escrocherii financiare și/sau terorism.

În cele ce urmează, vor fi analizate cele mai frecvente forme de violență digitală comise asupra copiilor, lista nefiind una exhaustivă.

Aceste definiții iau în considerare terminologia recomandată în Ghidul de la Luxemburg privind protecția copiilor împotriva exploatării și abuzului sexual, precum și alte comentarii generale sau opinii emise de Comitetul pentru Drepturile Copilului și Comitetul Lanzarote.

Abuzul sexual online

Prin prisma Convenției de la Lanzarote, abuzul sexual online se referă la următoarele tipuri de acțiuni comise cu utilizarea tehnologiilor informaționale:

- **activități sexuale cu un copil** care nu a împlinit vârsta legală pentru viața sexuală;
- **activități sexuale cu un copil** dacă se folosesc constrângerea, forța ori amenințările, se abuzează de o poziție recunoscută ca fiind de încredere, de autoritate sau de influență asupra copilului, inclusiv în cadrul familiei sau se abuzează de o situație de vulnerabilitate deosebită a copilului, mai ales datorită unui handicap psihic sau fizic ori datorită unei situații de dependență.

ABUZUL SEXUAL ONLINE

reprezintă orice comportament cu caracter sexual comis împotriva unui copil sau adolescent prin intermediul internetului, al rețelelor sociale, al aplicațiilor de mesagerie sau al altor tehnologii digitale. Acest tip de abuz poate include:

- ✓ **trimiterea sau solicitarea** de imagini ori mesaje cu conținut sexual;
- ✓ **manipularea sau constrângerea** copilului să participe la activități sexuale prin cameră web;
- ✓ **contactarea copilului** cu scopul de a-l atrage în relații sexuale (proces cunoscut ca grooming);
- ✓ **amenințarea** cu distribuirea unor imagini intime pentru a obține alte favoruri.

Abuzul sexual online poate avea loc fără contact fizic direct, dar are consecințe reale și grave asupra sănătății emoționale, psihologice și sociale a copilului.

Exploatarea sexuală online 🔍

Exploatarea sexuală online a copilului include toate actele de natură sexual-exploativă comise împotriva unui copil care au, într-un anumit moment, o legătură cu mediul online. Aceasta include orice utilizare a tehnologiilor informației și comunicațiilor care are ca rezultat exploatarea sexuală a unui copil, determină exploatarea sexuală a acestuia sau are ca efect producerea, achiziționarea, vânzarea, deținerea, distribuirea sau transmiterea de imagini ori alte materiale care documentează această exploatare sexuală.

Această noțiune poate cuprinde, fără a se limita la:

- ✓ **exploatarea sexuală** comisă în timp ce victima este online (de exemplu, ademenirea/manipularea/amenințarea

copilului pentru a efectua acte sexuale în fața unei camere web);

- ✓ **identificarea și/sau „grooming”-ul victimelor** potențiale în mediul online, în scopul exploatării sexuale (indiferent dacă actele ulterioare se desfășoară online sau offline);
- ✓ **distribuirea, difuzarea, importul, exportul, oferirea, vânzarea, deținerea** sau **accesarea** cu bună știință a materialelor de exploatare sexuală a copiilor în mediul online (chiar dacă abuzul sexual reflectat în aceste materiale a fost comis offline).

EXPLOATAREA SEXUALĂ ONLINE

se referă la orice act de natură sexual-exploativă comis împotriva unui copil, care implică, într-un anumit moment, utilizarea tehnologiilor informației și comunicațiilor. Aceasta include orice activitate prin care copilul este expus, constrâns sau manipulat în scopuri sexuale, iar mediul online este utilizat pentru a facilita, realiza sau distribui actul de exploatare ori materialele rezultate din acesta.

Grooming online

Grooming-ul online sau, altfel spus, **ademenirea copiilor în scopuri sexuale**, se referă la procesul de stabilire sau dezvoltare a unei relații cu un copil, fie în persoană, fie prin intermediul internetului sau al altor tehnologii digitale, cu scopul de a facilita un contact sexual cu acesta, fie online, fie offline.

Termenul grooming este definit ca acțiunea de „a pregăti sau instrui (pe cineva) pentru un anumit scop sau activitate”. În contextul specific al exploatării și abuzului sexual asupra copiilor, grooming-ul este înțeles ca:

- ✓ **procesul de pregătire** a un copil pentru o întâlnire, în special prin intermediul unei camere de chat online, cu intenția de a comite o infracțiune sexuală”;
- ✓ sau „**activitatea infracțională** de a deveni prieten cu un copil, în special prin internet, cu scopul de a convinge copilul să intre într-o relație sexuală”.

Deși are loc tot mai frecvent în mediul online, solicitarea copiilor în scopuri sexuale poate conduce la activități sexuale desfășurate online sau offline (sau în ambele medii) și poate fi dăunătoare pentru copil chiar și atunci când nu finalizează cu un contact fizic offline.

În mod similar, solicitarea și grooming-ul pot avea loc exclusiv offline, deși sunt adesea facilitate de utilizarea unor forme de tehnologii ale informației și comunicațiilor, de exemplu prin contact telefonic sau prin mesaje text.

Acest lucru este valabil în special în situațiile în care un copil este prezentat unui abuzator de către un coleg sau prieten și este ulterior manipulat să creadă că agresorul este iubitul său – o formă de abuz sexual descrisă ca „modelul iubitului” în exploatarea sexuală a copiilor.

Prin urmare, acțiunea de a solicita unui copil, de exemplu, să furnizeze imagini sexuale cu sine însuși face parte din această practică. În consecință, următoarele elemente apar ca fiind necesare în definirea solicitării (online) a copiilor în scopuri sexuale:

- *contactarea unui copil;*
- *dacă este online, prin intermediul TIC;*
- *cu intenția de a ademeni sau incita copilul;*
- *pentru a-l determina să se implice în orice activitate sexuală, prin orice mijloace, fie online, fie offline.*

GROOMING-UL ONLINE (ADEMENIREA COPIILOR ÎN SCOPURI SEXUALE)

reprezintă actul de contactare a unui copil, direct sau prin intermediul tehnologiilor informației și comunicațiilor, cu intenția de a-l ademeni, manipula sau convinge să se implice în orice formă de activitate sexuală, fie în mediul virtual, fie în cel fizic.

Această practică poate implica dezvoltarea unei relații de încredere, dar și forme directe sau coercitive de solicitare, inclusiv cererea de imagini intime, propuneri explicite sau încercări de stabilire a unei întâlniri. Solicitarea copiilor în scopuri sexuale este considerată abuzivă și ilegală, indiferent dacă are loc exclusiv online, offline sau în ambele medii, și chiar dacă nu se finalizează cu un contact fizic.

Exploatarea sexuală online prin MASC 🔍

Termenul **"material de abuz sexual asupra copilului" (MASC)** este utilizat din ce în ce mai frecvent pentru a înlocui expresia „pornografie infantilă”.

Această schimbare de terminologie se bazează pe argumentul că materialele sexualizate care prezintă sau înfățișează copii reprezintă, în realitate, o formă de abuz sexual al copilului, motiv pentru care nu ar trebui denumite „pornografie”.

Conform propunerii de revizuire a Directivei 2011/93, prin material de abuz sexual asupra copiilor se înțelege:

- orice material care înfățișează vizual un copil implicat în comportament sexual explicit, real sau simulat;
- înfățișarea organelor sexuale ale unui copil, în scopuri predominant sexuale;
- orice material care înfățișează vizual o persoană care

pare a fi un copil, implicată în comportament sexual explicit, real sau simulat, sau orice reprezentare a organelor sexuale ale unei persoane care pare a fi un copil, în scopuri predominant sexuale;

- *imagini realiste, reproduceri sau reprezentări ale unui copil implicat în comportament sexual explicit sau imagini realiste ale organelor sexuale ale unui copil, în scopuri predominant sexuale;*
- *orice material, indiferent de forma sa, destinat să ofere sfaturi, îndrumări sau instrucțiuni privind comiterea abuzului sexual, exploatării sexuale sau solicitării sexuale a unui copil.*

EXPLOATAREA SEXUALĂ ONLINE PRIN CIRCULAȚIA MATERIALELOR DE ABUZ SEXUAL ASUPRA COPIILOR (MASC)

se referă la orice activitate care implică producerea, distribuirea, partajarea, vânzarea, achiziționarea, deținerea sau accesarea de materiale care conțin imagini, înregistrări video, audio sau alte forme de reprezentare a abuzului sexual asupra copiilor, prin intermediul internetului sau al altor tehnologii digitale.

Materialele de abuz sexual asupra copiilor reflectă acte reale de abuz și reprezintă atât o dovadă a infracțiunii, cât și un mijloc de revictimizare continuă a copilului, întrucât fiecare vizualizare, distribuire sau stocare perpetuează trauma suferită.

Această formă de exploatare este gravă și adesea transnațională, implicând rețele online, platforme criptate și mecanisme sofisticate de distribuție, ceea ce impune măsuri legale și de protecție specializate, în conformitate cu instrumentele internaționale precum Convenția de la Lanzarote și Directiva UE 2011/93.

Sexting-ul se referă la activități consensuale care implică discuții cu caracter sexual, producerea și expedierea de imagini cu conținut sexual, precum și schimbul de imagini sau alte materiale sexuale. În cazurile în care aceste activități au loc fără acordul copilului, sexting-ul devine o formă de abuz.

Totodată, este important să se țină cont de vârsta copilului implicat în activități sexuale în mediul online. Vârsta consimțământului sexual, conform legislației naționale, este de 16 ani. Prin urmare, copiii cu vârsta de până la 16 ani nu își pot exprima un consimțământ valid pentru activități cu caracter sexual în mediul online. Astfel, discuțiile cu caracter sexual, producerea de materiale sau schimbul de conținuturi sexuale cu o persoană care nu a împlinit vârsta de 16 ani constituie o formă de abuz.

Totodată, imaginile cu caracter sexual ce reprezintă un copil cu vârsta cuprinsă până la 18 ani reprezintă materiale de abuz sexual asupra copilului. Respectiv, toate acțiunile de producere, distribuire, difuzare, oferire, vindere, procurare, schimbare, folosire sau deținere de imagini sau alte reprezentări ale unui sau mai multor copii implicați în activități sexuale explicite ori de imagini sau alte reprezentări ale organelor sexuale ale unui copil este ilegală.

Deși sexting-ul este, probabil, cea mai frecventă formă de creare și distribuire de conținut sexual explicit de către copii, fiind adesea realizat de și între adolescenți, există și numeroase forme de sexting nedorit.

Acest termen se referă la aspectele neconsensuale ale activității, cum ar fi primirea sau distribuirea de imagini, videoclipuri sau mesaje cu caracter sexual explicit fără acordul copilului – de exemplu, din partea unor persoane cunoscute

sau necunoscute care încearcă să stabilească un contact, să exercite presiuni sau să inițieze un proces de manipulare (grooming). Sexting-ul poate constitui și o formă de hărțuire sexuală între copii, atunci când un copil este presat să trimită o fotografie unui partener (iubit/iubită) sau unui coleg, iar aceasta este ulterior distribuită către alte persoane, fără consimțământul copilului.

SEXTING-UL

se referă la trimiterea, primirea, partajarea sau schimbul de mesaje, imagini ori materiale cu conținut sexual, realizate prin intermediul tehnologiilor digitale, de obicei între adolescenți.

În contextul protecției copilului, sexting-ul devine o problemă gravă atunci când:

- ✓ **copilul nu are vârsta legală** a consimțământului sexual (sub 16 ani, conform legislației naționale);
- ✓ **conținutul este generat, distribuit sau primit fără acordul** copilului (sexting neconsensual);
- ✓ **materialele implică imaginile unui copil sub 18 ani**, caz în care ele sunt considerate materiale de abuz sexual asupra copiilor, iar producerea, distribuirea, deținerea sau folosirea acestora este ilegală.

Sexting-ul poate apărea și ca formă de presiune sau hărțuire, inclusiv între minori, atunci când un copil este constrâns să trimită conținut sexual și acesta este ulterior distribuit fără acordul său.

Abuzul sexual online transmis în direct

Abuzul sexual online transmis în direct (live) asupra copiilor este asociată atât cu exploatarea sexuală a copiilor prin prostituție și spectacole cu caracter sexual, cât și cu producerea de materiale ce conțin abuz sexual asupra copiilor.

În lipsa unei definiții clare a acestor practici ca infracțiune distinctă, acest domeniu a fost caracterizat de o lipsă de incriminare adecvată.

Totuși, chiar dacă nu este menționat în mod explicit în principalele instrumente juridice internaționale privind protecția copilului, este important de subliniat că abuzul sexual online transmis în direct se încadrează în multe dintre dispozițiile legale deja existente privind exploatarea și abuzul sexual asupra copiilor.

De asemenea, această practică poate intra sub incidența definiției din Protocolul opțional al CRC privind vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă (OPSC), care definește „prostituția copilului” ca „utilizarea unui copil în activități sexuale în schimbul unei remunerații sau al altei forme de recompensă” (art. 2, lit. b).

În cazurile în care prestația sexuală live a copilului este înregistrată sau salvată, aceasta se poate încadra în infracțiunea de producere de materiale cu abuz sexual asupra copilului, reglementată de toate instrumentele juridice internaționale majore în domeniu sub incidența dispozițiilor privind pornografia infantilă.

Cu toate acestea, abuzul sexual online transmis live implică, de cele mai multe ori, o dublă victimizare a copilului. Acesta este forțat să participe la activități sexuale – fie singur, fie cu alte persoane – ceea ce constituie deja o formă de abuz sexual.

Activitatea sexuală este, simultan, transmisă în direct prin intermediul tehnologiilor informației și comunicațiilor, fiind urmărită de la distanță de alte persoane. Adesea, acești spectatori sunt chiar cei care au comandat sau solicitat abuzul, indicând cum trebuie să se desfășoare actul și, în multe cazuri, plătind pentru ca abuzul să aibă loc.

ABUZUL SEXUAL ONLINE TRANSMIS ÎN DIRECT (LIVE) ASUPRA COPIILOR

reprezintă o formă gravă de exploatare sexuală în care un copil este constrâns, manipulat sau forțat să participe la activități sexuale, în fața unei camere web sau a unui alt dispozitiv digital, iar aceste acte sunt transmise în timp real prin intermediul tehnologiilor informației și comunicațiilor către una sau mai multe persoane aflate la distanță.

Abuzul sexual transmis în direct poate avea loc cu sau fără înregistrarea materialului. În cazul în care prestația sexuală este salvată, fapta se încadrează și în producerea de materiale cu abuz sexual asupra copilului, faptă incriminată de toate instrumentele internaționale relevante.

**VIOLENȚA ÎMPOTRIVA
FEMEILOR ȘI COPIILOR
EVOLUEAZĂ CONSTANT,
LUÂND FORME TOT
MAI PERICULOASE.
SĂ ȚINEM PASUL ÎN
A LE COMBATE!**

**GLOSAR
DE TERMINOLOGIE
ÎN CAZURILE DE
VIOLENȚĂ DIGITALĂ**

CYBER FLASHING	• Trimiterea de imagini sexuale nesolicitate prin aplicații de întâlniri, aplicații de mesagerie, mesaje text sau prin Airdrop ori Bluetooth. Aceasta este o formă de abuz cu imagini intime neconsensuale.
DEEFAKE	• Material audio sau vizual creat cu ajutorul inteligenței artificiale, în care persoanele apar în ipostaze în care zic sau fac ceva ce nu s-a întâmplat în realitate. • Cele mai multe deepfake-uri cu femei și fete prezintă imagini intime sau activități sexuale și sunt distribuite pe platforme sau site-uri de divertisment pentru adulți, fără consimțământul exprimat al femeilor pentru crearea și publicarea lor. • Deepfake este o formă de abuz legat de imagini intime neconsensuale.
DIGITAL VOYEYRISM	• Un termen general care se referă la diferite forme de abuz legate de imagini intime non-consensuale. Acesta se referă la filmarea pe ascuns și fără consimțământ a decolteului, coapselor sau organelor genitale ale unei femei (vezi downblousing, upskirting) în locuri publice sau private. Aceste fotografii sunt cunoscute și sub denumirea de „creepshots”. Voyeurismul digital poate include și trimiterea de imagini sexuale nesolicitate (adesea cu părțile proprii ale corpului), cum ar fi „cyber flashing”.

DOWNBLOUSING	Filmarea pe ascuns și fără consimțământ a decolteului unei femei nevinovate în locuri publice sau private. Imaginile sau videoclipurile de tip „downblousing” sunt de obicei publicate, schimbate și distribuite pe internet fără cunoștința victimei. „Downblousing” este o formă de abuz legată de imagini intime non-consensuale.
DOXING	Cercetarea, manipularea și publicarea informațiilor private despre o persoană, fără consimțământul acesteia, pentru a expune și umili victima. Deoarece informațiile permit de obicei localizarea fizică a victimei, doxing-ul poate fi, de asemenea, un precursor al violenței în lumea reală. Doxing-ul este adesea comis în contextul violenței în relațiile dintre parteneri intimi.
GENDERTROLLING	Trimiterea sau publicarea de mesaje provocatoare prin e-mail sau postări pe rețelele sociale, inclusiv amenințări cu viol și moarte. La fel ca trolling-ul, și gendertrolling-ul are ca scop stârnirea unui conflict și cultivarea unui public, incitând o reacție furioasă sau supărată din partea victimei vizate.

PORNOGRAFIE NECONSIMȚITĂ	• Un termen generat de mass-media, folosit pentru a descrie distribuirea online a imaginilor și videoclipurilor private și sexual explicite fără consimțământ. De asemenea, este etichetat ca „Revenge Porn” (Pornografie de răzbunare). Nu se recomandă utilizarea termenilor precum „pornografie nonconsensuală” sau „pornografie de răzbunare”. • Termenul „pornografie” nu subliniază natura nonconsensuală a acestor practici, iar mulți autori nu sunt motivați de „răzbunare” sau de vreun sentiment personal față de victimă. Abuzul de imagini intime nonconsensuale este termenul preferat.
EXTORCARE SEXUALĂ	• Actul de a amenința cu publicarea de conținut sexual (imagini, videoclipuri, deepfake-uri, zvonuri sexuale) pentru a amenința, constrânge sau șantaja pe cineva, fie pentru mai mult conținut sexual, fie pentru bani, uneori ambele. Agresorul poate fi un fost partener care obține imagini sau videoclipuri în timpul unei relații anterioare și are ca scop să rușineze și umilească public victima, adesea ca răzbunare pentru încheierea unei relații. Acest comportament poate avea efecte devastatoare asupra victimei, inclusiv asupra sănătății sale emoționale și psihologice, prin intimidare și control.
RĂZBUNARE PORNO	• A se utiliza termenul de „abuz de imagini intime nonconsensuale”.

SOLICITARE SEXUALĂ

- Primirea de solicitări nedorite de a discuta despre sex sau de a face ceva sexual în diverse contexte online, cum ar fi trimiterea de imagini explicite sexuale sau implicarea în interacțiuni sexuale mediate tehnologic. Aceasta poate duce la primirea de comentarii abuzive misogine, hărțuire și amenințări, mai ales dacă victima a respins solicitările într-un anumit mod. Acest tip de comportament reflectă o formă de abuz online care vizează controlul și umilirea victimei, iar refuzul de a participa la astfel de acțiuni poate duce la intensificarea atacurilor, care pot afecta grav bunăstarea emoțională și psihologică a victimei.

SLUT-SHAMING

- O formă de abuz bazată pe gen, care presupune discreditarea și stigmatizarea unei persoane, de obicei o femeie, pentru comportamentele sau alegerile sale sexuale.
- Victimele acestei forme de violență sunt adesea acuzate de comportamente sexuale considerate „nepotrivite” sau „rușinoase”, iar acest abuz poate duce la sentimente de vinovăție, jenă și marginalizare. „Slut-shaming” are efecte negative semnificative asupra sănătății mentale și poate contribui la perpetuarea stereotipurilor de gen și la consolidarea inegalităților dintre femei și bărbați.

UPSKIRTING	• Se referă la filmarea secretă și nonconsensuală a coapselor sau părților intime ale unei femei, fără ca aceasta să fie conștientă, în locuri publice sau private. Materialul obținut este, de obicei, publicat, tranzacționat și schimbat pe internet, fără ca victima să aibă cunoștință de aceasta. Upskirting-ul este o formă de abuz cu imagini intime non-consensuale (NCII) care invadează intimitatea unei persoane și poate provoca suferință emoțională severă victimei, fiind o încălcare gravă a drepturilor ei. Aceste acte de abuz subliniază necesitatea unor măsuri legale mai stricte pentru a proteja victimele și a preveni răspândirea materialelor intime fără consimțământ.
VIOL VIRTUAL	• Reprezintă cazurile în care avatarul unei persoane (sau reprezentarea sa digitală) este supus unui act de violență sexuală simulat de către alte avatari, recent întâlnită în lumi virtuale tridimensionale, precum Metaversul. Acest tip de abuz are loc în mediile virtuale și poate provoca efecte emoționale și psihologice asupra victimei, având un impact semnificativ asupra modului în care aceasta percepe siguranța și confidențialitatea în spațiile digitale.

GROOMING ONLINE	Grooming-ul online este procesul prin care un adult creează o relație de încredere cu un copil prin intermediul internetului, cu scopul final de a-l abuza sexual. Acest proces poate implica comunicare afectivă, dar și manipulare sau amenințări. Agresorii folosesc jocuri online, rețele sociale, aplicații de mesagerie sau chat-uri pentru a intra în contact cu copiii. Grooming-ul poate duce la întâlniri în viața reală sau online, la solicitări de imagini și video cu conținut sexual explicit.
SEXTING	Sexting-ul se referă la activități consensuale care implică discuții cu caracter sexual, producerea și expedierea de imagini cu conținut sexual, precum și schimbul de imagini sau alte materiale sexuale. În cazurile în care aceste activități au loc fără acordul copilului, sexting-ul devine o formă de abuz.
ABUZ SEXUAL ONLINE	Abuzul sexual online se referă la următoarele tipuri de acțiuni comise cu utilizarea tehnologiilor informaționale: (1) Activități sexuale cu un copil care nu a împlinit vârsta legală pentru viața sexuală; (2) Activități sexuale cu un copil dacă se folosesc constrângerea, forța ori amenințările, se abuzează de o poziție recunoscută ca fiind de încredere, de autoritate sau de influență asupra copilului, inclusiv în cadrul familiei sau se abuzează de o situație de vulnerabilitate deosebită a copilului, mai ales datorită unui handicap psihic sau fizic ori datorită unei situații de dependență.

EXPLOATARE SEXUALĂ ONLINE	• Exploatarea sexuală online a copilului desemnează orice formă de utilizare a unui copil în scopuri sexuale prin intermediul tehnologiilor informației și comunicațiilor, indiferent dacă agresorul este sau nu prezent fizic. Această formă de exploatare are ca scop obținerea unui beneficiu – material, social sau de altă natură – de către agresor sau de către o terță parte.
EXPLOATARE SEXUALĂ ONLINE PRIN CIRCULAȚIA MATERIALELOR DE ABUZ SEXUAL ASUPRA COPILOR (MASC)	• Exploatarea sexuală online prin circulația materialelor de abuz sexual asupra copiilor se referă la producerea, distribuirea, transmiterea, furnizarea, publicarea, punerea la dispoziție, vânzarea, achiziționarea, posesia, accesarea intenționată sau stocarea de materiale care înfățișează abuzuri sexuale asupra copiilor, prin intermediul internetului sau altor tehnologii digitale. • Aceste materiale de abuz sexual asupra copiilor includ orice reprezentare, sub orice formă (imagini, video, audio, texte, animații sau alte formate), ale unui copil real sau reprezentat ca fiind implicat în activități sexuale explicite sau în situații sexualizate, indiferent dacă actul a fost comis offline și ulterior distribuit online.

ABUZ SEXUAL ONLINE TRANSMIS ÎN DIRECT (LIVE) ASUPRA COPILOR

- Abuzul sexual online transmis în direct (live) asupra copiilor se referă la situația în care un copil este constrâns, manipulat sau determinat să participe la activități sexuale în fața unei camere (de exemplu, webcam sau telefon), iar aceste acte sunt transmise în timp real către unul sau mai mulți spectatori prin intermediul tehnologiilor informației și comunicațiilor.

LISTĂ DE RESURSE

1. Directiva Europeană (UE) 2024/1385 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024 privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice.
2. Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, Istanbul, 2011.
3. Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale, Lanzarote, 2007.
4. Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, Budapesta, 2004.
5. Comentariul general nr. 13(2011) al Comitetului pentru drepturile copilului privind Dreptul copilului de a fi liber de orice formă de violență, 2011.
6. Declarația Comitetului Lanzarote privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și abuzului sexual facilitat de tehnologiile emergente, 2024.
7. Opinia Comitetului Lanzarote privind imaginile și/sau videoclipurile cu conținut sexual sugestiv sau explicit generate, distribuite și primite de copii, 2019.
8. Opinia interpretativă privind aplicabilitatea Convenției de la Lanzarote la infracțiunile sexuale împotriva copiilor facilitate prin utilizarea tehnologiilor informației și comunicațiilor, 2017.
9. Cartografiere privind violența cibernetică și recomandările aprobate de Grupul de lucru privind cyberbulling-ul și alte forme de violență online, în special împotriva femeilor și copiilor, Comitetul Convenției privind Criminalitatea Cibernetică, 2018.

10. Combaterea violenței cibernetice împotriva Femeilor și Fetelor, Institutul European pentru Egalitatea de Gen, 2022.
11. Ghid de terminologie pentru protecția copiilor împotriva exploatarei sexuale și abuzului sexual, adoptat de Grupul de lucru interinstituțional la Luxemburg, 2016.
12. Broșură: Ce este violența bazată pe gen facilitată de tehnologie, UNFPA, 2023.
13. Evaluarea violenței bazate pe gen facilitată de tehnologie, UNFPA, 2023.
14. Ghid infografic privind violența bazată pe gen facilitată de tehnologie, UNFPA, 2025.

SPAȚIUL TĂU PENTRU NOTIȚE

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal rows. Each row is defined by three dashed lines: a top orange line, a middle green line, and a bottom blue line.

Consultă mai multe resurse tematice
accesând platforma **www.eviolenta.md**

-eviolenta.md